

UNDERVISNINGS- MATERIALE

UDSKOLING

Til dansklæreren:

Fagområder, som berøres i dette materiale til 6.-10. KLASSE

Brugs- og fagtekster | Portrætartikel

Skønlitteratur | Sangtekster

**APPENDIKS TIL
MUSIK 6. KLASSE
MUSIK (VALGFAG)**

Brug før / efter skolekoncert med

TARRAK

Levende
Musik i Skolen

LYDEN AF GRØNLAND I DAG

Lyden af Grønland i dag

Dette materiale er udarbejdet af Levende Musik i Skolen (LMS). For at sikre den grønlandske stemme i produktionen af materialet har LMS lagt stor vægt på at have et tæt samarbejde med Arctic Sounds Management – Laura Lennert Jensen, Jacob Froberg og Simon Bekker. Udviklingen af materialet er støttet af Undervisningsministeriets pulje til udarbejdelse og udbredelse af undervisningsmaterialer om det nutidige færøske og grønlandske samfund. Formålet med puljen er at fremme børn og unges kendskab til det nutidige færøske og grønlandske samfund og via øget kendskab medvirke til at reducere fordomme om det grønlandske og færøske folk. Det ønsker LMS at gøre via koncerter og mødet med grønlandske kunstnere samt tilhørende undervisningsmaterialer. Formålet med forløbet er at give eleverne et nuanceret indblik i og forståelse for de mekanismer, der er på spil i relationen mellem Grønland og Danmark.

Med undervisningsmaterialet ønsker LMS at bidrage til at styrke de danske læreres vidensgrundlag, så de kan formidle et nuanceret og aktuelt billede af den nutidige grønlandske kultur til deres elever. Materialet har til formål at understøtte en mere opdateret forståelse og dermed imødegå eventuelle forenkledte forestillinger, bias eller manglende kendskab, som kan forekomme i forbindelse med viden om Grønland og grønlændere.

Den levende musik og det fysiske møde mellem skoleelever og musikere skal være med til at give en stærk og autentisk oplevelse og være med til at bygge bro, skabe fællesskab og forståelse på tværs af kulturelle forskelle. Koncerten og undervisningsmaterialet vil kunne fungere som en åbning og motivation for at opsøge mere viden om emnet.

De medvirkende grønlandske musikere er Sound of the Damned, Tarrak og Nuka Alice, som alle har tilhørende undervisningsmateriale. Dertil er der et særskilt og differentieret materiale under udvikling, som kan benyttes uden koncertoplevelserne. Materialet til koncerterne skal kunne bruges før og/eller efter koncerten, mens det generiske materiale løbende kan indgå i årsplanlægningen, som det passer den enkelte lærer.

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Levende
Musik i Skolen

INDHOLD

4 Sådan bruges materialet

5 Obligatorisk forberedelse

8 Undervisningsmateriale DANSK

9 Fælles Mål

10 Til dansklæreren

13 Hvad ved du om Grønland?
En intro til forløbet – Elevark

14 Lidt baggrund – Elevark

15 Kalak! – Elevark

16 Mød Mennesket bag Tarrak

17 Tupilak – Elevark

22 En kreativ afslutning

26 Undervisningsmateriale MUSIK (VALGFAG)

27 Fælles Mål

28 Til musiklæreren

29 Læs om rap

30 Rappens elementer

33 Arbejd selv

34 Praktisk info om koncerten

35 Til kontaktlæreren

36 Praktiske oplysninger

37 Koncertplakat

Foto: Laura Lennert Jensen

Forsidefoto: Bolt Lamar

**DER ER AKTIVE LINKS TIL LYD OG
VIDEO I MATERIALET.**

SÅDAN BRUGES MATERIALET

Materialet er sammensat, så du kan plukke de opgaver, I har tid til, eller bruge et af de forløb, vi skitserer herunder – men husk den obligatoriske forberedelse, som sikrer, at elever og lærere er godt klædt på til koncerten med Tarrak.

OBLIGATORISK FORBEREDELSE

Tarrak er en ung, grønlandsk rapper, som skriver og fremfører sine tekster på grønlandsk. Han fik sit gennembrud i 2016 med sangen 'Tupilak'. Tarrak er samfundskritisk i sine tekster, som ofte handler om forholdet mellem Grønland og Danmark.

- Video, hvor Tarrak præsenterer sig selv – se s. 6.
- Kort tekst om Tarraks baggrund – se s. 6.
- Video om inuit-tatoveringer – se s. 6.
- Video: 'Kampen om Grønland' – se s. 7.
- Podcast om betydningen af at have sit eget sprog – se s. 7.

DANSK

Tarrak har i den grad blandet sig i debatten om Grønland, grønlandernes levevilkår og ikke mindst forholdet til Danmark. Gennem stærke grønlandske raptekster fremsætter han sine holdninger og kritik af den danske stat og opfordrer i den grad sine landsmænd til at tage ansvar og føle stolthed. I dette forløb kommer eleverne tæt på musikeren Tarrak, hans sangtekster og ikke mindst det samfund, han kommer fra.

I materialet er der flere forskellige slags opgaver.

Udvælg og brug de opgaver, som passer til klassen.

- Til dansklæreren – se s. 10.
- Hvad ved du om Grønland? – Elevark – se s. 13 (ca. 30 min.)
- Lidt baggrund – Elevark – se s. 14 (ca. 30 min.)
- Kalak! – Elevark – se s. 15 (ca. 2 timer)
- Mød mennesket bag Tarrak – Elevark – se s. 16 (ca. 1 time)
- Tupilak – Elevark – se s. 17 (ca. 2 timer)
- En kreativ afslutning – Elevark – se s. 22 (ca. 3 timer)

MUSIK 6. KLASSE OG VALGFAG

I dette korte forløb får eleverne baggrundsviden om musikgenren rap og genrens grundelementer, og de får mulighed for selv at prøve at lave en rap.

- Til musiklæreren – se s. 28.
- Læs om rap – se s. 29.
- Rappens elementer – se s. 30.
- Arbejd selv med rap – se s. 33.

A large, irregular orange shape, resembling a stylized drop or a cloud, centered on a white background. It has a smooth, rounded bottom and a more jagged, organic top edge.

**OBLIGATORISK
FORBEREDELSE**

OBLIGATORISK FORBEREDELSE

Josef Tarrak-Petrussen, bedre kendt under kunstner-navnet Tarrak, er en grønlandsk rapper. Han brød igennem i 2016 med sangen 'Tupilak' fra sit første album Fxgxs, som skabte stor debat i Grønland om forholdet mellem grønlandsk og dansk i uddannelsessystemet. I 2019 optrådte Tarrak med forestillingen 'Josef Tarrak', der tager udgangspunkt i det selvbiografiske album af samme navn. I 2020 medvirkede han i dokumentaren 'Kampen om Grønland'. Tarrak er ofte samfundskritisk i sine tekster, som blandt andet omhandler sociale problemer, kolonialisme og forholdet mellem danskere og grønlændere.

TARRAK FORTÆLLER

Da jeg var mindre, ville jeg være som en dansker. Jeg troede, man skulle være som dem for at blive til noget. Jeg ville se ud som dem, have det samme tøj på som dem og tale som dem. At være som en dansker var det længste, man kunne nå i min verden. For danskerne lever bedst, og de har de bedste muligheder i livet.

Mens jeg gik på efterskole i Danmark, begyndte jeg at ændre min selvopfattelse. Der fandt jeg for alvor ud af, at jeg var grønlænder. Jeg følte mig anderledes, og jeg hørte de stereotype holdninger om grønlændere fra de andre elever.

Jeg er altid blevet kaldt Josef. Men i Danmark blev jeg bare kaldt 'grønlænderen'. Når man bare bliver kaldt det, så føler man, at man mister sin egen identitet. Sådan noget fucker altså lidt med en.

Det fik mig til at indse, at jeg burde vende det at være grønlænder til noget, jeg kunne være stolt af. Alt det forsøger jeg at vise gennem mine sange og mine tatoveringer.

Jeg er et kæmpe raphoved, og det er den musikgenre, jeg er vokset op med. Mine sange er samfundskritiske og handler om de oplevelser, jeg har haft her i Grønland, men de handler også om, hvordan grønlændere og danskere ser på hinanden.

Jeg har to tatoveringer i ansigtet og en på fingrene. Det er traditionelle grønlandske tatoveringer, som forsvandt, da danskerne koloniserede Grønland. Tatoveringerne symboliserer forskellige ting. Den på min næseryg, der ligner en bro, er en hyldest til de grønlandske åndemænd og symboliserer det at

befinde sig i den åndelige verden og det at omgås med andre mennesker.

Jeg fik tatoveringerne på næsen og hagen for at tage mit ansigt tilbage. Jeg vil være stolt af min etnicitet – af at være inuit – og stolt af mig selv.

Læs hele teksten her:

bit.ly/4mCnSYi

Silas Bay Nielsen

Se videoen, hvor du får mere at vide om de tatoveringer, der har stor symbolsk betydning for Tarrak og de andre unge grønlændere i videoen.

KAMPEN OM GRØNLAND

I den anmelderroste film, 'Kampen om Grønland', følger man fire unge grønlandske aktivister, som kæmper for at skabe et bedre Grønland, men er uenige om vejen frem. Flertallet af grønlænderne ønsker selvstændighed efter 300 år som en del af Danmark. Skal man fortsat tale dansk på verdens største ø, og hvem må kalde sig grønlænder? Tarrak er en af de fire medvirkende.

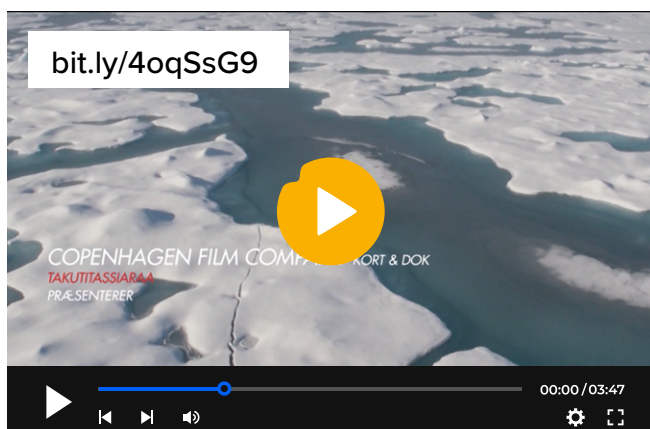

Foto: Aqqalunnguaq Heilmann

BETYDNINGEN AF AT HAVE SIT EGET SPROG

Tarrak har skrevet mange tekster om, at grønlændere stilles dårligere, hvis de ikke kan dansk – i deres eget land. Konsekvensen bliver, at grønlænderne har ringere muligheder i forbindelse med fx uddannelse, men også i mange andre aspekter af livet i Grønland, hvor dansk ofte tales i fx administrationen, på sygehuset osv. Hvis man som grønlænder flytter til Danmark for fx at gå på efterskole, som Tarrak gjorde, så kommer man til næsten udelukkende at tale et fremmed sprog. Hvilken betydning kan det have for identitetsfølelsen?

I denne video fortæller Laura Lennert Jensen, som er en udøvende, grønlandsk musiker, om forholdet mellem grønlandsk og dansk sprog.

Hvis I har mere tid, så lyt til denne podcast, hvor tre unge, nordiske personer fortæller om deres eget forhold til at have flere sprog – og om, at det måske kan være svært at huske sit oprindelige modersmål, hvis man bruger det meget lidt.

Podcasten er optaget på musikfestivalen Arctic Sounds 2024 og er produceret af Nordens Institut i Grønland (NAPA).

De medvirkende er Pauliina Oinonen, Ivalu Rosing og Lena Ósk

FIND PODCAST HER
 Spotify
bit.ly/4fwwPQA

A large, irregular orange shape, resembling a splash or a stylized drop, is centered on a white background. It has a smooth, rounded bottom and a more jagged, organic top edge.

**UNDERVISNINGS-
MATERIALE
DANSK**

FÆLLES MÅL

Dansk efter 9. klasse

KOMPETENCEOMRÅDE OG -MÅL

KOMPETENCEOMRÅDE

1. Fortolkning

2. Fremstilling

KOMPETENCEMÅL

1. Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.
2. Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSOMRÅDE OG -MÅL

Perspektivering

Eleven kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger.

Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til aktuelle problemstillinger.

Fremstilling

Eleven kan fremstille større multimodale produktioner.

Eleven har viden om virkemidler, grafisk design og efterproduktion.

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleven kan læse og analysere en raptekst.
2. Eleven kan forholde sig til egen og grønlandsk kultur.
3. Eleven kan deltage i samtaler om kulturelle konflikter.
4. Eleven kan omsætte ny viden til et kreativt udtryk.

BEMÆRK

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

TIL DANSKLÆREREN

Til koncerten har eleverne oplevet eller kommer til at opleve den unge grønlandske rapper Tarrak. I løbet af det seneste stykke tid har der af flere forskellige årsager været et øget fokus på Grønland. Et kæmpestort land, langt mod nord, en del af rigsfællesskabet – men alligevel så ukendt for mange i Danmark.

I materialet er der flere forskellige slags opgaver. Udvælg og brug de opgaver, som passer til klassen.

I de seneste år har Tarrak været en fremtrædende person, når det kommer til debatten om nutidens Grønland og det grønlandske samfund. Gennem sine samfundskritiske raptekster, teater og meget andet har han været med til at sætte grønlandske folks udfordringer på dagsordenen.

Men hvad ved eleverne om Grønland? Hvorfor er det overhovedet vigtigt at eleverne får kendskab til Grønland i dag? Og hvad er det, Tarrak kritiserer i sine tekster?

SÅDAN ER MATERIALET BYGGET OP:

Hvad ved du om Grønland? – En kahoot

I januar 2025 bragte TV 2 Echo et videoklip, hvor tilfældige unge svarede på forskellige spørgsmål om Grønland. Som en optakt til forløbet skal eleverne i klassen svare på samme spørgsmål i en kahoot for at se, hvor meget de kender til Grønland.

Kahooten kan findes på [dette link](#).

Klipet på TV2ECHO kan findes på [dette link](#).

Lidt baggrund

For at kunne forstå Tarraks tekster og synspunkter er det vigtigt, at eleverne har en indsigt i, hvordan nutidens Grønland blev formet efter 2. Verdenskrig. Der er givet 4 korte videoer, som hver især omhandler nogle forskellige temaer fra den tid.

• Arbejd med videoerne således:

- Se en video ad gangen fælles i klassen.
- Lad eleverne arbejde sammen to og to og svare på spørgsmålene.
- Saml op, og gennemgå elevernes svar.
- Lad eleverne finde og sætte sig sammen med en ny samarbejdspartner.
- Se den næste video.
- Lad eleverne arbejde sammen to og to og svare på spørgsmålene.
- Saml op, og gennemgå elevernes svar.
- Gentag ovenstående med de resterende to videoer.

Foto: Laura Lennert Jensen

Har I adgang til youtube på jeres skole, findes en god kort animationsfilm 'Danmarks og Grønlands forhold', produceret af DR-Ultra, som med fordel kan vises til eleverne i forbindelse med at forklare begrebet 'Rigsfællesskab'.

TIL DANSKLÆREREN – FORTSAT

Kalak

Her er der givet en artikel, som eleverne skal læse, for at få et nærmere kendskab til Tarrak, hans musik og værdier. Der er givet opgaver af analysemæssig karakter, som eleverne skal løse sammen i mindre grupper, efter de har læst artiklen. Gennemgå elevernes svar i klassen. Artiklen kan opgives til pensum.

Mennesket bag Tarrak

Eleverne kommer helt tæt på kunstneren i denne video og lærer mennesket bag Tarrak at kende på et personligt plan – som Josef. Josef har optaget en video, hvor han indlevende fortæller om sine egne oplevelser ved at være en ung grønlandsk kunstner. I videoen kommer han ind på emner som for eksempel sin opvækst, giver eksempler på egne kulturelle udfordringer, han har oplevet, sit håb for fremtiden m.m.

Lad eleverne løse de stillede opgaver.

Tupilak

Tupilak hedder sangen, som for alvor gjorde Tarrak kendt. I dette afsnit er sangteksten givet i både grønlandsk og dansk version. Ligeledes findes link til Tarraks musikvideo, så eleverne opleve det nummer, som satte gang i Tarraks karriere. Lad eleverne læse teksten og opleve musikvideoen og derefter løse de stillede opgaver i mindre grupper.

En kreativ afslutning

Til slut er der givet to kreative opgaver, hvor eleverne aktivt skal inddrage deres nyerhvervede viden om Grønland og Tarrak. Præsenter eleverne for begge opgaver, og lad dem vælge, hvilken opgave de ønsker at løse for at give eleverne mere medbestemmelse i deres egen læringsproces. Lav denne del af forløbet efter koncerten.

Foto: Bolt Lamar

Opgave 1 – Kig ind ad nøglehullet

Her skal eleverne forestille sig, at de kigger ind ad et nøglehul til nutidens Grønland. Hvad kan de se? Baseret på den viden, som de har fået om Grønland og det grønlandske samfund, skal de udfylde arbejdsarket, hvor der er gengivet et tomt nøglehul. Eleverne kan enten tegne, male, lave collage eller lign. Print gerne arbejdsarket ud på A3. Eleverne kan også vælge at downloade arbejdsarket, hvis de hellere vil arbejde på computeren. Arbejdsarket findes på s. 24.

Opgave 2 – Lav Tarraks næste instapost

Tarrak bruger sin instagram til at dele billeder fra forskellige koncerter som han har spillet, men også til at dele videoer, hvor han fortæller om sine samfundsmæssige refleksioner, meninger og holdninger. Her skal eleverne bruge deres nye viden om Tarrak og Grønland, forestille sig, at de er Tarrak og lave et fiktivt instagram-opslag fra en dag i hans liv. Hvordan vil det instagram-opslag se ud? på s. 25 er der en tom instagramskabelon, som eleverne kan bruge til opgaven. Lad dem downloade den tomme skabelon og udfylde de tomme steder, så det kommer til at ligne et ægte instagram-opslag.

TIL DANSKLÆREREN – FORTSAT

Afslutningsvis lægges der op til, at eleverne i klassen skal lave en kort præsentation af deres nye viden om Grønland, Tarrak og deres kreative produkt, som de skal præsentere for andre elever end dem i klassen – dette for at fremme elevernes kommunikationsstrategier og udvikle deres præsentationsevner. Det kan f.eks. være for elever et klassetrin under, elever i venskabsklasser, parallelklassen eller andet. Det er selvfølgelig også muligt, at I arbejder med spørgsmålene fælles i klassen.

Der findes hjælpespørgsmål, som de kan bruge at støtte sig til. Spørgsmålene er på s. 23.

Danskfaglige områder, som berøres i dette materiale:

Brugs- og fagtekster – Portrætartikel	‘Som den første grønlandske rapper på Roskilde Festival sætter Tarrak fingeren på Danmarks kolonialistiske fortid.’ – (5.2 ns)
Skønlitteratur – Sangtekster	‘Tupilak’ – (1.0 ns)

Portrætartikel og sangteksten*, som berøres i dette materiale, kan med fordel bruges som opgivelser og fordybelsesområder til eksamen.

*I materialet findes sangteksten på grønlandsk og i en dansk oversættelse. Da det er en autoriseret oversættelse af sangteksten fra grønlandsk til dansk, kan den bruges til pensumopgivelser til eksamen.

Forslag til videre arbejde:

Har I tid og lyst til at arbejde videre med emnet, kan det være en mulighed at afprøve dette dilemmaspil, som er produceret af rigetinord.dk, som er et samarbejde mellem UCL, HistorieLab og Forlaget Styrkeakademiet. Spillet kan findes på dette link: rigetinord.com/dilemmaspil/dilemmaspil-gronland/. På hjemmesiden er der også mange andre gode kortere videoklip og opgaver.

På linket findes 4 forskellige podcasts produceret af NAPA – Nordens Institut i Grønland er en kulturinstitution under Nordisk Ministerråd og har kontor i Grønlands hovedstad Nuuk. Især afsnit 2 og 4 kan være relevante enten som baggrundsviden for læreren eller videre arbejde med podcast-genren i undervisningen. Podcasten vil med fordel også kunne bruges til opgivelse til pensum.

napa.gl/da/podcast/nord-podcast/

Foto: Laura Lennert Jensen

HVAD VED DU OM GRØNLAND?

EN INTRO TIL FORLØBET

Hvordan var dine egne og klassens svar sammenlignet med de unge menneskers i videoen? Er du overrasket over svarene?

Kahoot!

- **Begynd med at lave kahooten fælles i klassen.**

TV 2 Echo spurgte tilfældige danske unge om deres kendskab til Grønland. Se klippet og snak om spørgsmålene fælles på klassen
echo.tv2.dk/video/2025-01-15-echo-spurgte-danskere-hvor-meget-de-ved-om-groenland-6367118305112

- **Svar på spørgsmålene i mindre grupper af 3-4 elever.**

Måske kunne du genkende spørgsmålene fra kahooten i videoklipet. Det er nemlig samme spørgsmål, som klassen skulle svare på.

- **Del gruppernes svar fælles på klassen.**

Synes du, det er vigtigt, at de unge lærer mere om Grønland? Hvorfor mener du det?

Hvorfor skal vi overhovedet vide noget mere om Grønland?

Hvad ved du allerede om Grønland – ud over spørgsmålene fra kahooten? Hvor har du den viden fra?

Hvad er aktuelt i forhold til relationerne mellem Grønland og Danmark i øjeblikket?

Hvad mere vil du gerne lære om Grønland? Hvorfor?

Foto: Fotografnavn

LIDT BAGGRUND

Måske har I allerede mødt Tarrak til hans koncert, eller også skal I snart opleve en spændende koncert med ham. Tarrak er en ung, grønlandsk rapper, som er en meget synlig person i debatten om nutidens Grønland. Gennem sine samfundskritiske raptekster, teater og meget andet er han med til at sætte fokus på det moderne Grønland, grønlændernes frihed og landets rettigheder.

Men hvad er det Tarrak kritiserer? Hvad er der sket? Hvordan er forholdet mellem Grønland og Danmark?

- **Se videoerne fælles i klassen, og arbejd med opgaverne på denne måde:**
 - a. Se en video ad gangen fælles i klassen.
 - b. Arbejd sammen to og to og svar på spørgsmålene mundtligt.
 - c. Del jeres svar fælles på klassen.
 - d. Se den næste video.
 - e. Find en ny samarbejdspartner og svar på spørgsmålene mundtligt.
 - f. Del jeres svar på klassen.
 - g. Gentag arbejdsgangen med at se filmen, arbejd sammen med en ny samarbejdspartner, og del jeres svar i klassen.

Spørgsmål til video 1 'Fra kolonisering til 2. Verdenskrig'

SE VIDEO HER

- Hvornår koloniserede Danmark Grønland? Hvor længe siden er det nu?
- Hvilke strenge regler indførte man i 1721 og hvorfor?
- Hvordan var Danmarks relation til Grønland under 2. Verdenskrig?
- Hvad skete det med relationen til Grønland efter 2. Verdenskrig?

Spørgsmål til video 2: 'Danisering'

SE VIDEO HER

- Hvad var Blok P, og hvorfor blev den bygget?
- Hvordan gik moderniseringen af Grønland den gang? Hvorfor?
- Hvordan havde grønlænderne det med at bo i lejligheder?
- Hvordan vil du selv have det med, at nogle folk udefra tvang dig og din familie til at bo et andet sted? Hvorfor vil du have det sådan?

Spørgsmål til video 3: "Eksperimentet i 1951"

SE VIDEO HER

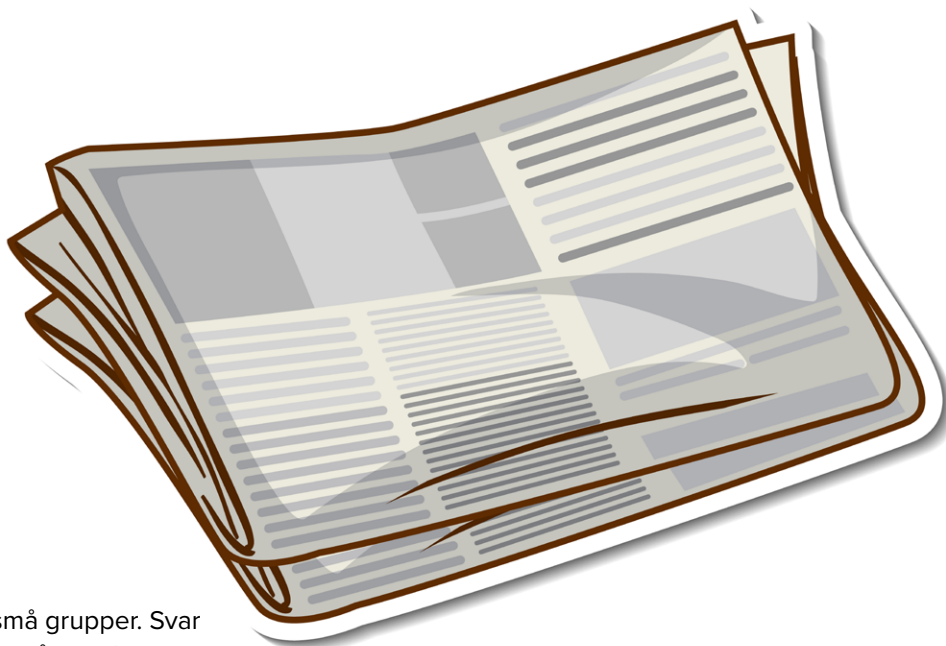
- Hvad gik eksperimentet ud på? Hvem var med, og hvorfor udførte man det?
- Hvordan gik det med eksperimentet?
- Hvordan vil du føle det, hvis du eller en af dine søskende blev tvunget væk fra familien til et andet land?
- Hvad mener du om, at den danske stat først gav en undskyldning til de udsatte børn og deres familier efter 71 år? Hvorfor mener du det?

Spørgsmål til video 4: 'Grønland i dag'

SE VIDEO HER

- Hvilken ny situation står Grønland i i dag?
- Hvilke udfordringer kan der være i den proces, de står overfor?
- Hvad vil dine råd være til Danmark og Grønland? Hvorfor mener du det?

- Klik på linket, og læs artiklen i små grupper. Svar på de nedenstående spørgsmål, når I er færdige med at læse.

globalnyt.dk/som-den-foerste-groenlandske-rapper-paa-roskilde-festival-saetter-tarrak-fingeren-paa-danmarks-kolonialistiske-nutid/

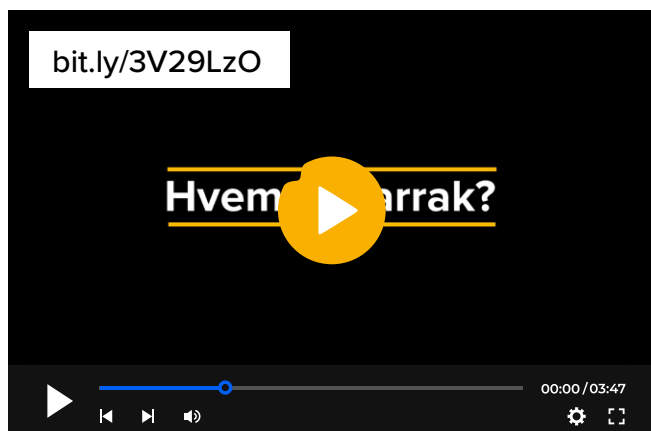
- **Opret et fælles dokument på jeres computere, kopier spørgsmålene derover, og skriv jeres svar.**

- Kort om artiklen:
 - Hvad hedder den?
 - Hvem har skrevet den?
 - Hvornår er den skrevet?
 - Hvor er den bragt?
 - Hvilken artikelgenre er der tale om? (F.eks. nyhedsartikel, baggrundsartikel, feature.)
- Beskriv layout:
 - F.eks. rubrik, underrubrik, blikfang, citater. Hvad handler artiklen om? Find og gengiv de forskellige kritikpunkter, som Tarrak fremsætter i denne artikel.
- Vinkling: Hvordan er artiklet vinklet? Giv eksempler fra teksten?
- Hvordan er sproget i artiklen?
- Hvilken appelform bliver brugt i artiklen? Hvorfor gøres der netop brug af den? (læs mere om appelformer her <https://indidansk.dk/3-appelformer/>)
- Hvad betyder hans KALAK? Hvorfor har han det skrevet på sit bryst?
- Hvad gjorde mest indtryk på jer? Hvorfor?
- Hvilket indtryk har I fået af Tarrak efter at have læst denne artikel?
- Hvem er modtagerne af denne artikel? Hvorfor?
- Har artiklen stor relevans for dagens danske samfund? Hvorfor?

Del jeres svar fælles på klassen, når alle elever er færdige med opgaverne.

MØD MENNESKET BAG TARRAK

Se videoen fælles i klassen.

Se den korte film i klassen og tal derefter om følgende spørgsmål i fællesskab.

Spørgsmål

- Hvem er Tarrak, og hvordan var hans opvækst?
- Hvorfor skal grønlandske børn lære dansk i skolen?
- Hvilke fordomme har Josef mødt i Danmark, og hvad er jeres holdning til, om man må lave 'grøn-lænder-jokes'? Hvorfor?
- Hvilke kulturelle forskelle fortæller Josef om i videoen? Genkender I det, han fortæller?
- Hvordan oplever Josef, at hans musik bliver taget imod i Danmark?
- Føler Josef, at der er et fællesskab i Rigsfællesskabet?
- Skal man lære grønlandsk i skolen i Danmark for at skabe et tættere fællesskab til Grønland? Hvad er jeres mening og hvorfor?
- Hvad drømmer Josef om? Minder det jer om jeres egne drømme?
- Hvem, mener Josef, har ansvaret for Grønlands fremtid? Føler I, at I har et ansvar overfor Grønland? Hvorfor?

Foto: Laura Lennert Jensen

TUPILAK

En af de sange, som Tarrak har på sin sætliste til skolekoncerterne, er 'Tupilak'. Det var netop denne sang, som var Tarraks gennembrudshit tilbage i 2016. Sangen og musikvideoen gik viralt og var med til at skabe et stort fokus på forholdet mellem Grønland og Danmark.

Sangteksten

På næste side kan I finde sangteksten til 'Tupilak'.

- Arbejd sammen to og to og prøv at læse første strofe af sangteksten på grønlandsk. Har I mod på det, må I gerne kaste jer ud i at læse hele den grønlandske tekst.
Læs herefter den danske oversættelse.
Lav opgaverne bagefter, som kommer efter sangteksten.

Foto: wiki commons

TUPILAK

Teksten er oversat af Laura Lennert Jensen, Arctic Sounds, 2025

Qallunaat ornissavaatsit aapallutik
Oqassapput naalallutit
Qassissaa misigivara taamaattut
Taajorlunga saallunga
Anaallunga oqassapput
"Nuannarinngilakka kalaallit eqqarsarneri"
Ilinniartitsisup taama oqarfigaanga
Nipangersimajuaannarsinnaanata

Nazistit ilisarnaataat matunni
Ajunngilarmi kalaaleq saninni
Akinni isikkorluttorsuit
Kalaaliunera pillugut taajorlunga
Eskimo perker, Arctic Abe
Nilliaannarit "jeg vil aldrig tabe"
Qallunaaq tass taan tupilaannaavoq
Tupilaannaavoq

Tupilak

Ilinniassagaan maan qallunaat nalugaan
ingerlariaqqissinnaanani
Qallunaat nalugun kalaallisut
tigusaaginnarsinnaalluni
Taamatut uagut inooriaaseqarpugut
Allat nunat oqaasii nalunngikkaanni
aatsaat tigusaasinnaalluni

Sunaana kommune, sunaana nunarput
Qallunaat tikikkun uagut qungujulluta
Kalaaleq hjemløs toqoqqunnaarlugu
Han fortjener ikke at leve!

*Der ligger en meget beruset herre og sover midt på jorden.
Ja, er han dansk eller grønlander eller hvad er han?

Qas minut aatsaat aatilluni
Suunngitsutut taatilluni
Imerajuttutut vakaasutut inissitaavugut
isigisaavugut, suligisaavugut?

Tupilak

Qallunaat kisiat pisuutinngilakka
Kalaallit taakani imerajuuginnat
Tamatta ajortutut isikkoqartilluta
Taartilluta nunatsinnut uterluta
imminnut ammut isigilersimalluta
Misigilersimalluta suunngitsutut
Sumiippugut ingerlaarfitsinni
Kalaaleq makigit, akigit, kamagit, sanagit
nammineersinnaalutit
pisinnaallutit paasitilaarlugu
itinaarlugu nakkarsinnaaneq
qulaaniit ammut isigivaatigut

Taakanilu ilaa qaqqaqarnani
Kisiat aatsaat maani malugigaanni
takusinnaanngilaammi suunersugut
Uangam oqassaanga tupilaavugut

Tupilak

Danskere kommer med deres attitude
siger du skal opføre dig ordentligt
Jeg har oplevet det mange gange før
De kalder mig ting til mit ansigt
Siger jeg er en lort
"Jeg kan ikke lide grønlanderes tankegang"
sagde min lærer til mig
Vi kan ikke bare være stille

Nazikors på min dør
Godt at have en grønlander ved min side
Når der er dømmende øjne
De kalder mig racistiske ting
Eskimo perker, arktisk abe
Bare råb "Jeg vil aldrig tabe"
Danskeren er bare en tupilak
Bare en tupilak

Tupilak

Hvis man skal uddanne sig her og ikke kan dansk
så kan man ikke komme videre
Hvis en dansker ikke kan grønlandsk
bliver de optaget med det samme
Det er sådan vi lever
først hvis du kan et andet lands sprog
kan du blive optaget

Hvad er det for en kommune, hvad er det for et land?
Vi byder danskere velkommen,
Men de siger at hjemløse grønlandere bare kan dø
"Han fortjener ikke at leve"

*Der ligger en meget beruset herre og sover midt på jorden.
Ja, er han dansk eller grønlander eller hvad er han?*

Han blev først hentet efter flere minutter
De siger vi er ingenting
Siger vi er alkoholikere
ser på os sådan - Er vi stadig koloniseret?

Jeg bebrejder ikke kun danskere
Der er alkoholiske grønlandere i Danmark
Får os alle til at se dårligt ud
Vi kommer fra ødelagte hjem
ser ned på os selv
Føler vi er ingenting
Hvor er vi på vores vej?
Grønlander, vågn op, svar igen, vær vred, skab noget
lad dem forstå
at du godt kan
Lad ikke dig selv falde for dybt
De ser ned på os deroppefra

Og derovre er der jo ingen fjelde
Og de kan ikke se eller føle
hvad vi er
Men jeg siger vi er tupilak

Tupilak

* Citatet refererer til en hændelse en kold efterårsdag i 2014, hvor en dansk kvinde ringede til Københavns Politi efter hjælp, da hun fandt en beruset, livløs ung mand på jorden.

“Da hun talte med politiet, spurgte de hende om manden var dansk eller grønlandsk. Herefter sagde de, at de ville sende en patruljevogn, men først efter flere opkald ankom de til stedet – omkring 40 minutter efter Kirstine Løvdal Nielsen første gang ringede. Senere tilkaldte politiet en ambulance, der erklærede Daniel død.”

kilde: www.dr.dk/nyheder/indland/hoer-lyden-her-spoerger-politiet-om-hjemloese-daniel-er-groenlaender

- Snak om i gruppen:
 - Hvordan var det at læse højt på grønlandsk? Hvorfor?
 - Hvordan adskiller den grønlandske tekst sig fra det danske? Hvad lægger I især mærke til?
 - Er der nogle grønlandske ord, som minder om danske ord? Kan I genkende nogle danske ord i den grønlandske tekst?
 - Tror I at en grønlænder vil kunne forstå jer, hvis I læste teksten op for dem? Hvorfor?
 - Mener I at elever i Danmark skal lære grønlandsk i skolen, ligesom grønlandske børn lærer dansk i Grønland? Hvorfor?

Foto: Josef Tarrak Petrussen

- Arbejd videre i samme grupper, og svar på spørgsmålene:

Opret et fælles dokument på jeres computere, kopier spørgsmålene der over, og skriv eller indtal jeres svar:

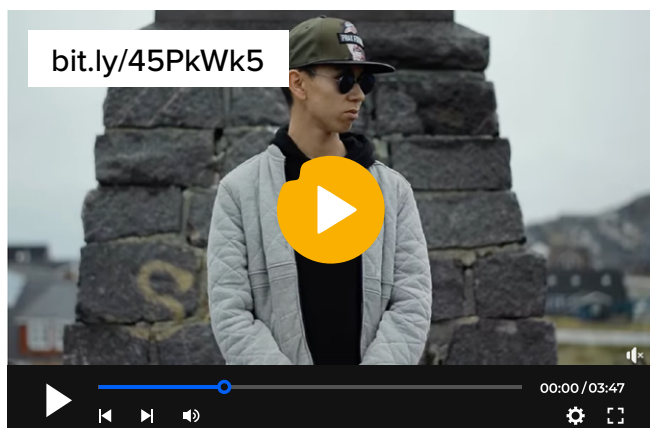
- Hvordan er tekstens komposition? (Strofer, vers.)
- Hvad handler denne sang om?
- Hvordan er stemningen i sangen? Find eksempler i teksten.
- Hvem er modtagerne, og hvad er tekstens budskab, og er det relevant?
- Hvordan er sproget og brugen af sproglige virkemidler? (Meget poetisk, hårde ord, fyldt med symboler, metaforer, nemt at forstå etc.) Hvorfor er det det?
- Undersøg: Hvad er en tupilak?
- Hvorfor har Tarrak inddraget 'tupilak' i teksten? Hvad er den et symbol på?
- Hvorfor står Tarrak foran statuen af Hans Egede i musikvideoen?
- I musikvideoen optræder der nogle ansigter i de små breaks i teksten. Hvorfor er de med? Hvad er de med til at tilføre musikvideoen?
- Hele sangen er på grønlandsk, bortset fra det lille klip af en telefonsamtale, som er på dansk. Hvad gør det for sangen, at netop dette stykke er på dansk?

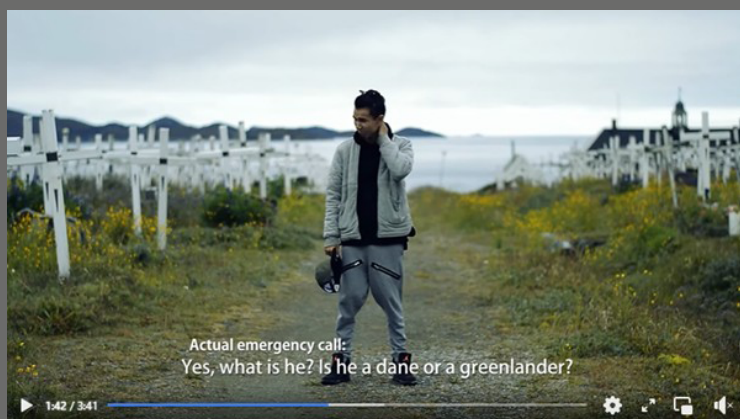

Foto: Laura Lennert Jensen

På linket kan I finde musikvideoen til 'Tupilak', som Tarrak har delt på sin facebookside i 2016. Og som I kan se, så er videoen blevet set af over 142.000 mennesker.

Klik på linket, og se Tarrak rappe sangen.

Tarrak har brugt denne sekvens i musikvideoen, mens man kan høre telefonsamtalen mellem en dansk kvinde og politiet.

- Beskriv dette billede ud fra
 - Billedbeskæring (se mere på indidansk.dk/billedbeskaering/)
 - Kameravinkel (se mere på indidansk.dk/kameravinkel/)
 - Lys (Se mere på indidansk.dk/lys/)
 - Farver (se mere på indidansk.dk/farver/)
 - Symboler
(Se mere på indidansk.dk/symboler/)
- Hvad er jeres mening om sangteksten og musikvideoen? Hvorfor?
- Hvordan lyder sangen på det grønlandske sprog? Er der ord, som I kan forstå eller genkende fra dansk?
- Del jeres svar fælles i klassen, når alle grupper er færdige.

EN KREATIV AFSLUTNING

ELEVARK

I den sidste del af dette forløb skal du med baggrund i den nye viden, som du har fået om Grønland, lave en af de følgende to opgaver.

- Begynd med at skabe et overblik over den nye viden, du har fået om Grønland. Opret et dokument, kopier følgende skema over i dokumentet, og skriv dine svar som stikord i felterne for at hjælpe dig selv med at skabe et overblik:

Laves efter koncerten

Hvilken ny viden har jeg fået om Grønland og Tarrak efter:

at have set de korte videoer i kapitlet 'lidt baggrund'.	at have læst artiklen i Globalnyt.	at have set videoen med Tarrak.	at have læst, arbejdet med og set musikvideoen 'Tupilak'.	at have oplevet koncerten.
--	------------------------------------	---------------------------------	---	----------------------------

- Efter du har udfyldt skemaet – læs de to følgende opgavebeskrivelser, og vælg en af opgaverne, som du ønsker at løse. Du skal aktivt bruge elementer af den nye viden, du har fået om Grønland og Tarrak, til at løse denne opgave.

Opgave 1: Kig ind af nøglehullet

Forestil dig, at du kigger ind ad et nøglehul til nutidens Grønland. Hvad kan du se? Baseret på den viden, som du har fået om Grønland og det grønlandske samfund, skal du nu udfylde arbejdsarket, hvor der er gengivet et tomt nøglehul. Du kan enten tegne, male, lave collage osv. Du kan enten få en udprintet version af din lærer eller downloade illustrationen på s. 24 og bruge den, hvis du vil arbejde på computeren.

Hjælpe spørgsmål, som du kan bruge:

- Hvad vil du se?
- Hvorfor vil du se det?
- Hvem er med på billedet?
- Hvorfor er de det?
- Hvilken tidsalder kan du se?
- etc.

Opgave 2: Lav Tarraks næste insta-post

Tarrak bruger sin instagram til at dele billeder fra forskellige koncerter, som han har spillet, men også til at dele videoer, hvor han fortæller sine samfundsmæssige refleksioner, meninger og holdninger. Brug din nye viden om Tarrak og Grønland. Forestil dig, at du er Tarrak, og lav et fiktivt instagramopslag. Hvordan vil det se ud? På s. 25 er der en tom instagramskabelon, som du kan bruge. Download den tomme skabelon, og udfyld de tomme steder, så det kommer til at ligne en ægte insta-post.

Hjælpe spørgsmål, som du kan bruge:

- Hvad vil der være på instaposten?
- Hvorfor ville Tarrak vælge det?
- Hvor er billedet taget henne?
- Hvorfor vil Tarrak netop bringe det billede?
- Hvad skal der stå? Hvorfor skal teksten være lige præcis det?
- Hvilke hashtags vil du bruge?

Præsenter jeres værker i mindre grupper, når alle elever er færdige.

EN KREATIV AFSLUTNING

Præsentation af jeres værker:

Når alle er færdige med deres valgte kreative opgaver, skal du præsentere dit værk til elever i en anden klasse end din egen. Det kan være eleverne i parallelklassen, venskabsklassen eller andet.

Det er ikke sikkert, at de andre elever har arbejdet med Grønland og Tarrak i deres timer. Derfor er det vigtigt, at du er tydelig på, hvad du gerne vil formidle.

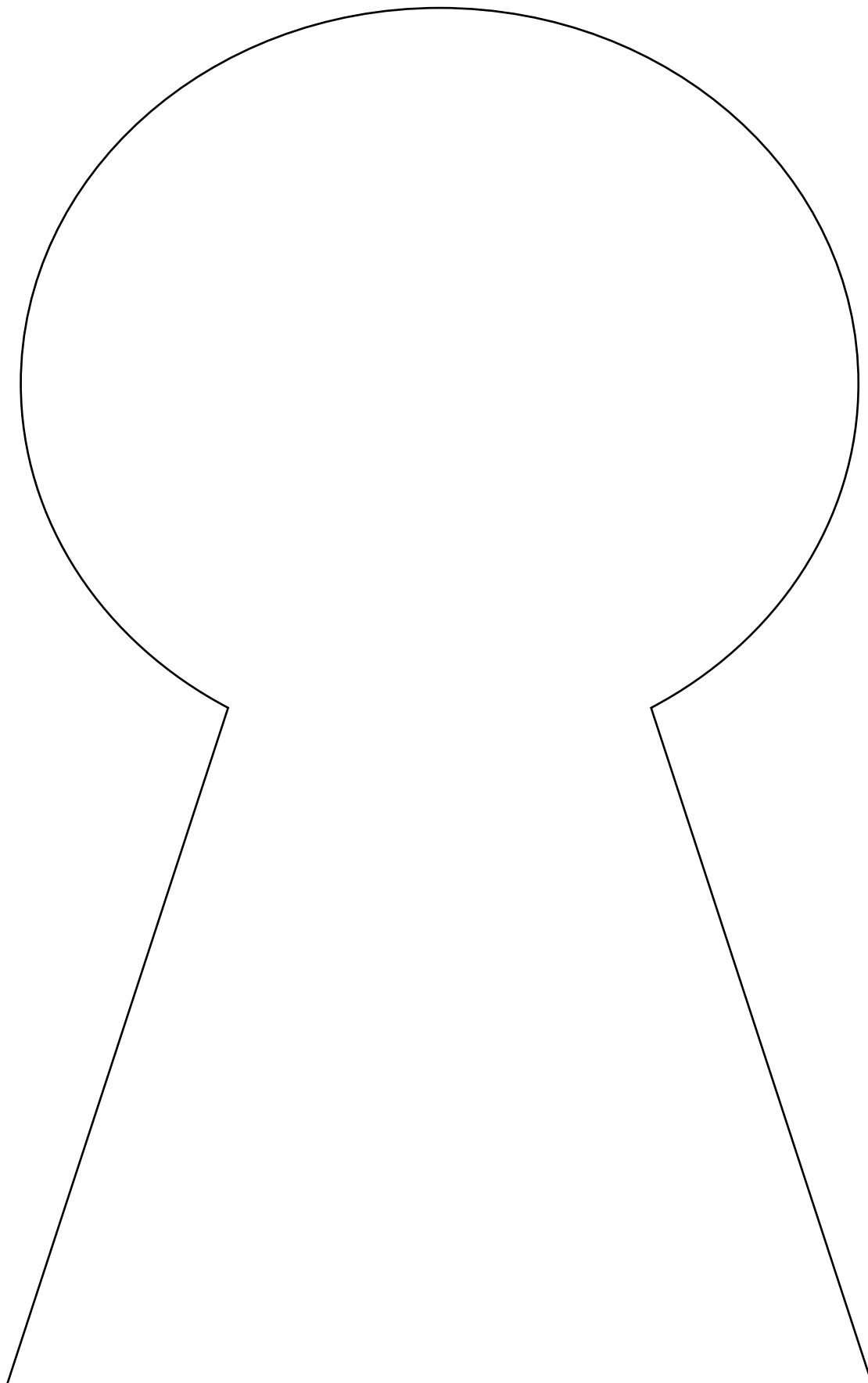
Brug PowerPoint, Prezi eller et andet program, du kender godt, til at lave din præsentation. Brug nedenstående spørgsmål til at støtte dig til:

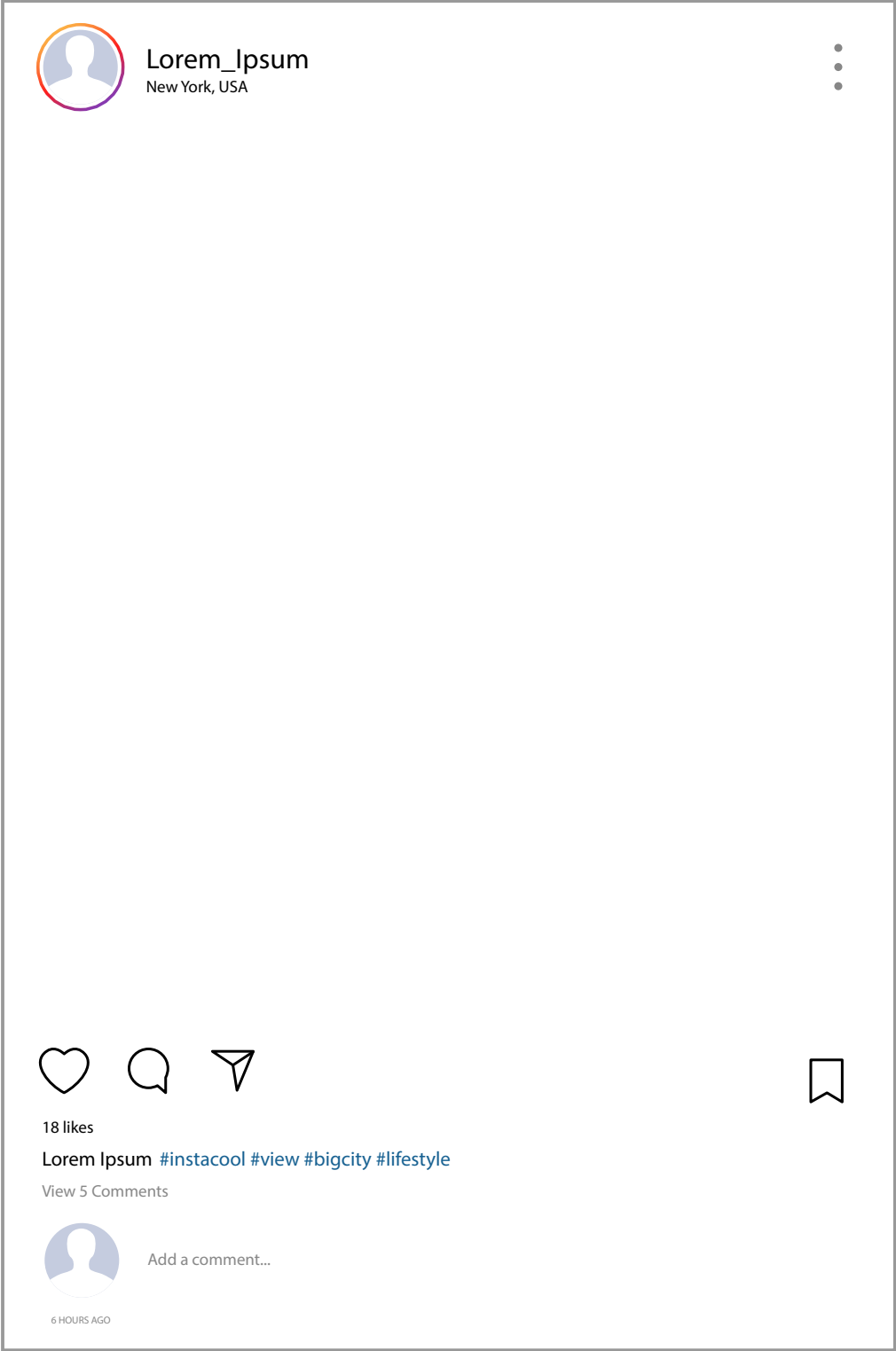
- Hvem er Josef Tarrak?
- Hvor kommer han fra?
- Hvordan er hans musik?
- Hvad handler hans musik om?
- Hvordan er forholdet mellem Grønland og Danmark?
- Hvorfor er det blevet sådan?
- Hvad synes du om koncerten med Tarrak?
- Hvordan var stemningen, musikken og oplevelsen af at høre grønlandsk rap?
- Hvad var det allerbedste ved koncerten?
Hvorfor var det det?
- Hvilken kreativ opgave valgte du at løse?
- Hvad kan man se på dit billede?
- Hvorfor har du netop valgt at tage de ting med?
- Hvad er det mest vigtige, du har fået ud af dette forløb? Hvorfor er det det?
- Mener du, at det er vigtigt, at elever i Danmark skal lære mere om Grønland? Hvorfor?

KIG IND AD NØGLEHULLET

ELEVARK

LAV TARRAKS NYE INSTAPOST

A large, irregular orange shape with a soft, organic edge, resembling a water droplet or a cloud, centered on a white background. It contains white text.

**UNDERVISNINGS-
MATERIALE**

**6. KLASSE OG
MUSIK
(VALGFAG)**

FÆLLES MÅL

MUSIK (VALGFAG) 7.-8. klasse

KOMPETENCEOMRÅDE OG -MÅL

KOMPETENCEOMRÅDE

1. Musikalsk skaben
2. Musikforståelse

KOMPETENCEMÅL

1. Eleven kan arbejde eksperimenterende med kreative processer i musik.
2. Eleven kan forholde sig kvalificeret til musikalsk praksis og musiks betydning.

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSOMRÅDE OG -MÅL

Komposition og arrangement

Eleven kan komponere og arrangere enkle musikstykker og anvende enkle notationsformer.

Eleven har viden om komposition og arrangement og enkle notationsformer.

Musikoplevelse

Eleven kan forholde sig kvalificeret og nuanceret til musikoplevelser.

Eleven har viden om udtryk og virkemidler i musik.

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleven kan på baggrund af teori og praktiske eksempler skabe sin egen rap.
2. Eleven har baggrundsviden til at få en særlig koncertoplevelse.

BEMÆRK

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

TIL MUSIKLÆREREN

KONCERTEN

Grønlandske Tarrak rapper med et skarpt samfundskritisk blik på det at være ung, om fordomme, om tabuer og om at tage magten over sin egen fortælling. Tarrak er på kort tid blevet en af de mest markante stemmer blandt den unge generation af grønlændere, som arbejder med at redefinere deres nationale identitet i et samfund, hvor den danske kolonipolitik stadig i dag trækker dybe spor.

Tarrak har udgivet to albums og arbejder på sit tredje. Han udgav i 2023 tre singler, hvoraf den ene var et samarbejde med Suspekt.

MUSIKEREN

Josef Tarrak-Petrussen, bedre kendt under kunstnernavnet Tarrak, er en grønlandsk rapper. Han brød igennem i 2016 med sangen 'Tupilak' fra sit første album Fxgxs, som skabte stor debat i Grønland om forholdet mellem grønlandsk og dansk i uddannelsessystemet.

UNDERVISNINGSMATERIALET

Materialet er skrevet som et kort forløb til musik (valgfag), og eleverne får en kortfattet indføring for 6. klasse og i nogle grundelementer i rap-genren. Eleverne får eksempler på forskellige rappers brug af virkemidler, som belyser teorien.

Eleverne tages med gennem nogle sprogøvelser, som leder frem til, at de selv forsøger at skrive en kort rap. Det kan synes som dansk- og ikke musikopgaver, men i rap er tekst og musik uløseligt bundet sammen. Teksten har percusive træk, hvilket både understøtter indholdet og giver den musikalske del et karakteristisk lag.

Beatet til rappen kan eleverne selv spille og indspille, eller de kan finde præ-indspillede beats via links på nettet.

- Lav først den obligatoriske forberedelse.
- Lad eleverne læse teksten om rap, og bring deres egne erfaringer og musiksmag med ind i samtalen om genren.
- Læs om rappens elementer, og lyt til eksemplerne. Hav endelig teksten med fra en lyrics-søgning på nettet.
- Arbejd selv i små grupper.

Foto: Laura Lennert Jensen

Overvej at have reflekterende samtaler undervejs med eleverne om at arbejde i kreative processer, fx:

- Hvordan husker man undervejs i øvelserne at rette fokus både på processen og på produktet?
- Hvordan fremmer man evnen til at turde være eksperimenterende og prøve sig frem og ikke være bange for at fejle?
- Hvad gør man, hvis det er svært?

LÆS OM RAP

- Ordet 'rap' er en sammentrækning af de tre engelske ord 'rhythm and poetry'. Rap er en musikalsk genre og en stor del af hip-hop-kulturen. I rap-musikken tales teksten oftest hen over et beat. Rap-genren er en undergenre til lyrik, da teksterne typisk er bygget op på samme måde med strofer og omkvæd som lyrik-genren.

- Rap-musikken har dybe rødder i slavernes musikalske traditioner. Hvor den vestlige kultur har harmoni som sin styrende parameter, lægger den afrikanske langt større vægt på rytme. Her er det percussioninstrumenter, der udgør fundamentet, hvilket nedtoner vigtigheden af harmonik. Da unge afro- og latinamerikanere i New Yorks ghetto-områder op gennem 1970'erne begyndte at rappe, var de ikke de første, der talte rytmisk og rimende til musik. De stod på skuldrene af en tradition, som kom til det amerikanske kontinent 300 år tidligere. I hiphop-kulturen opstod nye fænomener såsom breakdance, beatboxing, graffiti og rap. Rap-musikken var i begyndelsen en del af en subkultur, men i starten af 00'erne slog mange rappere også igennem i populærkulturen. Rappen udvikledes med fokus på skills. Det vil sige rappernes færdigheder ud i rim, billedsprog, evnen til at fortælle en historie, timing, attitude, flow etc.

- Rap-musik handler om at 'fortælle sin sandhed'. På mange måder kan genren være mere sårbar end andre, da rapperen i bund og grund sætter historien først. Sangstrukturen er typisk relativt enkel, men rap-sangskrivningsprocessen afhænger i høj grad af talerens historie. For at skrive rapsange, der går rent ind, skal lytteren tro på rapperen.
- Rapperen Tarrak fik stor opmærksomhed, da han udgav singlen 'Tupilak' i 2016, hvori Uyarakq, Peand-eL og musikmageren PlusQ (Qillannguaq Berthelsen) har sat musik til Tarraks indspark til sprogdebatten. Selve omkvædet er et sample taget fra det kendte band Mariinas hit 'Tupilak' fra 1992. Tarrak gjorde også brug af et sample, som inde-

holder en telefonsamtale mellem en kvinde og en vagthavende ved politiets akuttelefon 114. Mere om sampling senere.

- Tarrak har med sin musik blandet sig i debatten om det grønlandsk sprog i en til dels dansksproget hverdag: Med vedtagelsen af den grønlandske skolelov af 1950 blev der indført en opdeling af eleverne i Grønland i A- og B-klasser efter andet klassetrin. I A-klasserne blev undervist på grønlandsk, mens der i B-klasserne blev undervist på dansk i en lang række fag. Et resultat af A- og B-klasserne var, at en del af befolkningen blev primært dansktalende, de såkaldt dansktalende grønlændere. Denne del af befolkningen er overrepræsenteret i den økonomiske elite i dag, bl.a. fordi de havde bedre muligheder for at tage videregående uddannelser. Det forhold har skabt en bitter stemning i sprogdebatten i Grønland mellem de grønlandsktalende, som kritiserer, at det er svært at klare sig godt i det grønlandske samfund uden at kunne tale dansk, og de dansktalende grønlændere, som føler sig afskåret fra den nationale identitet i deres hjemland, fordi de ikke taler sproget.

Foto: Bolt Lamar

RAPPENS ELEMENTER 1

RIM

**FOR AT HA' EN GOD TEKST, SKAL
DU HA' NOGLE FEDE BARS.
FOR AT HA' NOGLE FEDE BARS,
SKAL DU HA' NOGLE FEDE RIM.**

En bar er en sætning, som du kan nå at sige, mens I tæller 1-2-3-4 til beatet.

Og beatet er den rytme, I rapper til.

I skal altså bruge nogle rim.

Mens I læser om rim herunder, bliver I præsenteret for nogle musikeksempler. Find musikeksemplerne undervejs, og find også en side med lyrics, så I kan læse med. Det gør I ved at skrive rappens titel og tilføje 'lyrics'.

ENDERIM

Enderimet ligger på 4-slaget. Det er lettest at starte med enstavelses-enderim, fx:

hat, kat, skat, klat.

I kan også finde rim med to eller flere stavelser.

Eksempel på enderim:

Beastie Boys: Paul Revere (1985)

Now here's a little story i've got to **tell**
About three bad brothers you know so **well**
It started way back in **history**
With AD-rock, M.C.A., and me – **Mike D**

- Lav lige en battle på bars med din sidemakker:
Du starter fx med at sige:
"Jeg har en kat" Sidemakkeren svarer med et andet rim:
"Har den måske fnat" Fortsæt, til I ikke kan mere.
- Prøv med længere bars:
"Jeg har lige lært at rime." Makkeren siger fx:
"Det' flot. Du gjorde det på under en time." (Mange stavelser = nogle stavelser skal siges hurtigt!)

Læg for resten mærke til, hvor enkelt beatet i Beastie Boys-eksemplet er til en start. Rapperen er næsten alene (a cappella).

Foto: Laura Lennert Jensen

RAPPENS ELEMENTER 2

INDRIM

I kombination med enderim kan man finde indrim. Det er et eller flere ord inde i teksten, der rimer på hinanden og enderimet. Indrim er sejt – og ikke helt let.

N.W.A.: 100 Miles and Runnin' (1990)

Runnin' with my brothers, headed for the home **base**
With a steady **pace** on the **face** that just we **raced**

Måske vil I sige: "face og raced rimer da ikke", og I har sådan set ret. Men det er en af de ting, der er særlig ved gode rappere: De kan hive i ordene, mens de rapper, så rimene alligevel kommer til at passe. Man siger, at rapperen bruger artikulation til at få ordene til at rime.

Læg mærke til, at der er masser af sampling af reallyd, dvs. lyde fra 'virkeligheden', som er flettet ind i nummeret.

- Lav indrim med to ord. Start med at finde på ordene, fx: time og besvime:
"Da der var gået en time, var hun ved at besvime".
Fortsæt med charme og larme.
- Find selv på flere. Hvis der ikke er plads til ordene i rytmen (for mange stavelser), må I snuppe nogle endelser af eller sige nogle ord meget hurtigt – eller finde et andet ord.

MULTIRIM

Multirim er virkelig specielt for rap – og det er en stor kunst at få rimene til at passe med det indhold, rapperen gerne vil rappe om. Alle slutordene rimer på hinanden i dette eksempel:

L.O.C.: Dominologi (2001)

Det er L.O.C der naviger'
Så hvad vil I her
Yo hvad kan du player
Århus V affilieret
Der råber: "Hva så dér"
Ud af en TTer
Øjne de bliver fikseret
Bitches de kommenterer
Din so bliver distraheret
Skriger som en retarderet
Når vi retalierer
Kun halvt kamoufleret
Kan ikke tage jer fucking hos mere
Er ved at knække mig når vi konverserer

I virkeligheden er det nok mere vokalen lige før det sidste bogstav i rimordene, der rimer, og endelsen (t eller r) får meget lidt lyd – og betydning for lydbilledet.

Prøv at sige alle enderimene – som er multirim – og få dem til at rime i jeres udtale.

Husk også at lytte til en indspilning med nummeret, og find en lyrics-side.

BOGSTAVRIM

Bogstavrim er egentlig ikke rim, som vi plejer at forstå rim. Det er faktisk bare ord, der begynder med det samme bogstav, fx 'fem flade fluer på et fladt flødebol-lefad' eller 'duft af brænderøg blandt brunlige bregner, blåsorte bær'. De ens bogstaver skaber en vigtighed af ordene. Småordene behøver ikke at have samme begyndelsesbogstav.

Østkyst Hustlers: Håbløs (1996)

Ja, jeg ku' sagtens blive moderne, dyrke det
der hitter
og stå med fedthår og fluebriller, frozen mar-
garitaer

Her er så igen et enderim, der ikke rimer på skrift, men som rimer, når Østkyst Hustlers rapper ordene.

RAPPENS ELEMENTER 3

FLOW & BEAT

Rap er semi-talte rim, som tales rytmisk over et beat – en rytme.

Teksten siges på en måde, som er særlig for hver enkelt rapper. Begrebet kaldes 'flow', og det er helt centralt i rap. Det er den måde, man 'flyder på et beat'. I rap tæller man ikke ord, men stavelser.

Et langsomt flow er lettest, teksten bliver tydelig. Det gør, at budskab og indhold kommer klart igennem. Det er spændende og interessant for lytteren, når der sker noget nyt, noget variation. Husk, at pauser også er vigtige. Hurtige flows imponerer lytteren, men tydeligheden i teksten forsvinder, og det bliver svært for lytteren at forstå teksten.

Det er i høj grad rapperens flow, der definerer stilen. Hvis man forestillede sig, at man bad tre forskellige kunstnere rappe den samme tekst, ville det komme til at lyde helt forskelligt. I andre rytmiske musikgenrer taler man om 'feeling', og inden for klassisk musik om 'frasering'. Det er sider af samme sag. Hver kunstner har sin måde at fremføre musikken på. I rap ville de tre forskellige kunstnere placere stavelserne forskelligt i forhold til beatet (før, på eller efter), rappen ville også blive lagt i forskellige stemmelejer og med en forskellig grad af tilbagelænethed. Som beskrevet i afsnittet om rim har rappere også helt forskellige og meget personlige måder at artikulere deres tekster, hvilket bl.a. høres i de ord, man ikke tror kunne rime, men som gør det alligevel.

SAMPLING

Tidlige beats bestod i hovedsagen af samples af allerede udgivet musik, som man rappede over, men spørgsmål om copyright har siden 1980'erne trukket rapmusikken i retning af originale produktioner.

Inden for dansk rap er der flere eksempler på musikere, der ikke havde fået godkendt en sampling, før de tog den i brug. Samplingen kan fx være en akkordrækkefølge, en basgang eller et iørefaldende riff eller omkvæd.

Eksempel 1: Den Gale Poses største hit 'Spændt op til lir' fra 1998, hvor pladeselskabet ikke havde fået lov til at bruge dele af Imagination-nummeret 'Music and Lights', før pladen blev udgivet. Sagen endte med, at alle indtægterne fra 'Spændt op til lir' gik til rettighedshaverne bag Imagination-nummeret.

Eksempel 2: MC Einars juleklassiker 'Jul det' cool' sampler Leroy Andersons evergreen 'Sleigh Ride'. Et

forlig afgjorde, at en arving til Anderson får 80 % af indtægterne, når MC Einars nummer spilles.

Eksempel 3: Madonnas 'Hung Up' sampler Abbass 'Gimme! Gimme! Gimme!', men i dette tilfælde er der orden i tingene. Selvom det ikke var let, endte Madonna med at få tilladelsen fra ABBA.

Sampling kan være meget mere end at bruge andre kunstners værker.

Det er meget brugt at sample 'reallyde'. Når man som musiker skaber et lydlandskab på en indspilning, som skal efterligne lyden af et sted, inkluderer denne tilgang nogle bevidste valg i forhold til den symboliske betydning, man som kunstner ønsker at tillægge stedet. Det kan være fx lyden af natur og slædehunde som i Inneruulats Qimusseq ('Hundeslæde') eller sirener, bremsende biler og råbende mennesker hos N.W.A.: 100 Miles and Runnin'

I nummeret Tupilak gør Tarrak brug af et real-lyds-sample, som indeholder en telefonsamtale mellem en kvinde og en vagthavende ved politiets akutberedskab 114 omhandlende den 32-årige hjemløse mand Daniel. Han døde på Amagerbro i 2014 foran en hel skare af mennesker, der desperat forsøgte at få fat i en ambulance til den berusede mand. I samplet hører man vagten spørge, hvorvidt manden er dansk eller grønlandsk. I Tarraks nummer bliver eksemplet brugt som bevis for, at en grønlanders liv ikke bliver regnet for ligeværdigt med en danskers.

HARDCORE RAP

Hardcore rap-genren, som Tarrak tilhører, er karakteriseret ved vrede og frustration, evt. også aggression, og disse følelser bliver udtrykt i musikken, der er en hårdt-pumpet bas og et upoleret trommespor, gerne blandet med dissonerende eller støjprægede elementer. Håndheden forplanter sig også i sproget, som provokerer ved at sige alt det, man ikke må sige. Hardcore tekster er ofte et slag i ansigtet på pænheden og den politiske korrekthed. Hardcore rap er dog ikke uden poetiske virkemidler, for også denne type rappere må vise deres værd gennem rim, flow og kendskab til sproget.

Den rap, I skal arbejde med selv at skrive om lidt, behøver ikke at tilhøre samme hardcore-genre.

Læs evt. om flere rap-genrer her: emastered.com/da/blog/types-of-rap

Der er også mange musikeksempler.

ARBEJD SELV

Gå i grupper på 3-4 elever, og start jeres egne overvejelser om at skrive en rap.

Gennemgå de følgende punkter, og prøv at blive enige om en fremgangsmåde.

- Hvilken historie vil I fortælle? Det kan sagtens være fiktion – behøver ikke at være selvpålevet.
- Hvilket beat vil I bruge?
- Find gratis, royalty free beats på nettet. Søg på 'beat til rap', og vælg noget enkelt uden for meget melodi til en start, så I ikke er i tvivl om, hvor 1-slaget ligger.
- Et beat på 85-110 bpm (beats per minute) er godt. I kan også vælge at indspille et beat selv.
- Lav en rimbank, fx på mobilen. Start med at finde ord, der har relation til jeres historie. Find derefter ord, der rimer på jeres ord – både en- og flerstavellesord. Find også bogstavrim.
- Sig og skriv bars. Find på rigtig mange – måske 20. Det er ikke sikkert, at I kommer til at bruge dem alle sammen. Spil beatet, mens I arbejder, og find ud af, hvilke bars der ligger godt i munden og er lækre at sige.
- Husk, at al begyndelse tager tid, så lav en kort rap!
- Vil I bruge samples? I undervisningen er det ok at bruge andre kunstners værker. Det er jo bare rap-eksempler, som I ikke går ud og udgiver bag efter.
- Når I er nogenlunde tilfredse, er I klar til at øve. I skal alle sammen prøve at rappe jeres rap, men ikke samtidigt. I vil lynhurtigt udvikle hver jeres flow, som er forskelligt fra de andres.
- Er I seje? Optag eller rap live foran klassen!

KILDER

[Lex.dk](https://lex.dk): Rap

[Musiklopedia.dk](https://musiklopedia.dk): Grønlandsk musik

emu.dk: Rap i replikken

Søren Lund-Olsen og Thomas Meesenburg: Rap – historie og analyse

Foto: Josef Tarrak-Petrussen

A large, irregular orange shape, resembling a stylized drop or a cloud, centered on a white background. It has a smooth, rounded bottom and a more jagged, organic top edge.

PRAKTISK INFO OM KONCERTEN

TIL KONTAKTLÆREREN

KONCERTEN

Grønlandske Tarrak rapper med et skarpt samfunds-kritisk blik om at være ung, om fordomme, om tabuer og om at tage magten over sin egen fortælling. Tarrak er på kort tid blevet en af de mest markante stemmer blandt den unge generation af grønlændere, som arbejder med at redefinere deres nationale identitet i et samfund, hvor den danske kolonipolitik stadig i dag trækker dybe spor.

Tarrak har udgivet to albums og arbejder på sit tredje. Han udgav i 2023 tre singler, hvoraf den ene var et samarbejde med Suspekt.

MUSIKERNE ER

Tarrak

MUSIK TIL BRUG I FORBEREDELSEN

Findes som links i materialet og på lms.dk.

UNDERVISNINGSMATERIALET

Materialet er udarbejdet til dansk i 6.-10. klasse og musik i 6. klasse og musik valgfag i 7.-8. klasse.

Kontaktlæreren bedes videreformidle materialet til de involverede dansk- og musiklærere.

Eventuelle spørgsmål besvares gerne ved henvendelse til LMS på 8619 4570.

Vi ønsker rigtig god fornøjelse med koncerten.

Med venlig hilsen

LMS og Tarrak

Foto: Bolt Lamar

EN GOD KONCERT

Eleverne får den bedste koncertoplevelse, hvis de er forberedt og sidder klar, når koncerten starter.

Snak også med eleverne og dine kollegaer om, hvad det vil sige at være til koncert.

Som lærer bidrager man bedst ved ikke at tysse, men i stedet sætte sig blandt eleverne og dele oplevelsen med dem.

HUSK AT EVALUERE

Efter koncerten bedes I udfylde et evalueringsskema på lms.dk, hvor I også kan læse, hvad musikerne skriver om deres besøg hos jer. I vil modtage en mailpåmindelse om det. Jeres evaluering er vigtig for musikerne samt for LMS' videreudvikling af skolekoncertordningen. Bemærk, at evalueringsskemaet kun kan udfyldes én gang pr. koncert.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Målgruppe:	Udskoling
Medvirkende:	2
Max antal elever:	170
Koncertlængde:	45 minutter
Opstillingstid:	40 minutter
Nedtagningstid:	30 minutter
Hjælpere:	Tager gerne imod hjælp fra KulturCrew

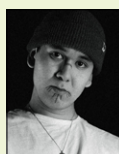
Lokale:	Rum med god akustik, fx gymnastiksal. Ikke gennemgangs-lokale og helst ikke sportshal.
Scene:	Gerne direkte på gulv, ellers på lav scene/scenekasser
Publikum:	På stole eller gulv - med god plads til dans og spil
Mørklægning:	Nej
Strøm:	Ja tak, 220 V
Omlædningsrum:	Ikke et krav
Forplejning:	Vand, kaffe/te gerne med mælk. Evt. lidt frugt og brød.

Ved ankomst:	Musikerne henvender sig på kontoret for at blive vist til rette, hvis ikke andet er aftalt.
Orkesterkontakt:	Skolens kontaktlærer bedes tage kontakt med musikerne i god tid inden koncerten for at sikre, at alle aftaler er på plads. Informér fx om særlige parkerings- og tilkørselsforhold eller andre særlige forhold ved afvikling af koncerten.

Foto: Laura Lennert Jensen

KONTAKTPERSON

Josef Tarrak
E-mail: Joseftpgl@live.dk

[SEND MAIL](#)

KONCERT

Foto: Bolt Lamar

TARRAK

KLASSER

STED

TIDSPUNKT

Se vores præsentationsvideo

Levende
Musik i Skolen

